

Mørenot Aquaculture AS

6280 SØVIK

Oslo, 30.06.2014

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/3548

Saksbehandler:
Anne Kathrine Arnesen

Midlertidig unntak fra forskriftskrav for restutslipp av kobber

Mørenot AS har søkt om unntak fra forurensningsforskriften for utslipp av kobber fra seks anlegg for vask av oppdrettsnøter.

Miljødirektoratet gir midlertidig unntak fra forurensningsforskriften til Mørenot Karmsund, Mørenot Radøy og Mørenot Øksningen for omsøkte restutslipp av kobber etter rensing av vaskevannet på nærmere fastsatte vilkår.

Ved Helnessund Bøteri, Mørenot Hammerfest og Mørenot Vevang mener vi utslippene det er søkt om er for høye. Vi gir imidlertid også her unntak for et restutslipp av kobber på inntil 2 kg/år, dvs. i samme størrelsesorden som ved de ovennevnte anleggene, på nærmere fastsatte vilkår. Dokumentasjon på at virksomhetene overholder kravene skal oversendes Miljødirektoratet innen 15. januar 2015.

Vi viser til vårt brev av 21. juni 2013 (tidligere Klima- og forurensningsdirektoratet, Klif), deres brev av 1. oktober 2013 med søknad om midlertidig unntak fra kravet i forurensningsforskriften § 25-4, vårt brev av 16. desember 2013 og deres e-post av 4. april 2014 med ytterligere opplysninger.

I følge forurensningsforskriften kap. 25 om forurensning fra vask og impregnering av oppdrettsnøter er det forbudt å slippe ut miljøskadelige kjemikalier i forbindelse med rengjøring, vask eller impregnering av hele eller deler av oppdrettsnøter (§25-4). Forbudet omfatter ikke utslipp av kjemikalier i tilsvarende mengder som i inntaksvannet. Dette kravet har vist seg vanskelig å overholde for kobber selv for anlegg som har god rensing av vaskevannet, og Miljødirektoratet vil gjøre en nærmere vurdering av om forskriftens krav til utslipp fra vask av oppdrettsnøter bør endres. Vi sendte med bakgrunn i dette likelydende brev til notvaskeriene med informasjon om at virksomhetene kunne søke om midlertidig unntak fra forurensningsforskriften § 25-4 for et mindre restutslipp av kobber etter rensing av vaskevannet.

Bakgrunn i saken

Mørenot oversendte ved e-post av 1. oktober 2013 søknad om midlertidig unntak for Helnessund bøteri (Steigen, Nordland), Mørenot Hammerfest (Hammerfest, Finnmark), Mørenot Karmsund (Karmøy, Rogaland), Mørenot Radøy (Radøy, Hordaland), Mørenot Vevang (Eide, Møre og Romsdal) og Mørenot Øksningen (Herøy, Nordland). Det er brukt noe forskjellig renseteknologi ved disse anleggene, og det ble derfor søkt om ulike mengder kobberutslipp.

I vårt brev av 16. desember 2013 ga vi tilbakemelding om at vi anså utslippene fra Helnessund Bøteri, Mørenot Hammerfest og Mørenot Vevang som relativt høye, og at det ville være vanskelig uten særskilte grunner å gi tillatelse til utslipp i en annen størrelsesorden enn det som viser seg å være gjennomførbart ved andre notvaskerier. Vi ba om ytterligere opplysninger om totale kobberutslipp per år det søkes om basert på representative prøver av utslippsvann og data for vannmengde ved alle anleggene. Vi mente søknaden var for mangelfull, og at dokumentasjonen burde framskaffes ved hjelp av en uavhengig konsulent.

Mørenot AS oversendte tilleggsopplysninger ved e-post 4. april 2014. Mørenot AS er innforstått med at utslippene av kobber ved tre vaskestasjoner hvor det ikke er installert resirkuleringsteknologi er forholdsvis høye. Det arbeides med å identifisere løsninger som kan tilpasses de enkelte anlegg for å redusere utslippene. Mørenot ønsker tillatelse til utslippene inntil anleggene er oppgradert med ny renseteknologi.

Helnessund bøteri (Steigen, Nordland)

Det opplyses i søknaden av 1. oktober 2013 at målinger har vist konsentrasjon av kobber på 0,06 mg/l i inntaksvann, og et gjennomsnitt på 1,99 mg/l i rensed vann. Konsentrasjonene i 17 prøver i 2013 varierer fra 0 til 4,2 mg/l. Dere anslår gjennomsnittlig utslipp av kobber til ca. 16 kg/år, og legger til grunn utslipp av 40 m³ vann pr. vask og 200 vask pr. år. I brev av 4. april 2014 opplyses det at det er tatt én prøve i april 2014 som viste et totalt innhold av kobber på 2,1 mg/l. Helnessund bøteri er i ferd med å bygges om og oppgraderes, og det forventes at et nytt resirkuleringsanlegg vil være ferdig installert i løpet av høsten 2015. Virksomheten søker derfor om utslipp av 17 kg pr. år fram til oktober 2015.

Mørenot Hammerfest AS (Hammerfest, Finnmark)

I søknaden av 1. oktober 2013 viser dere til at kobberinnhold i rensed vann varierer noe gjennom året. Siste analyse i mai 2013 viste kobberinnhold tilsvarende 34,6 mg/l rensed vann og 3081 mg/l i vann før rensing. Mengde utslippsvann (til kommunalt nett) i 2012 var 5789 m³. Analyse i mars 2013 viste total konsentrasjon av kobber på 39,6 mg/l, og dere anslår et årlig utslipp på ca. 230 kg. Det er planlagt å utvide servicestasjonen i Hammerfest, og samtidig oppgradere vaskeanlegget. Bedriften er i dialog med kommunen om regulering av området. Fordi tidsplanen for dette er uvis, søker bedriften om midlertidig unntak for 230 kg/år fram til 31. desember 2015 for å kunne opprettholde driften på anlegget samtidig som ombyggingen og oppgraderingen av anlegget pågår. Det understrekes likevel at bedriftens målsetting er at anlegget skal være ferdig oppgradert i begynnelsen av 2015.

Mørenot Karmsund AS (Karmøy, Rogaland)

I søknaden opplyser dere at vaskevannet ved stasjonen blir resirkulert, men at det ved metning av kobber i vannet oppstår behov for utskifting av vaskevann. Det er derfor ønskelig å slippe 50 m³

vaskevann til sjø pr. år. Måling i januar 2013 viste konsentrasjon på 0,436 mg kobber/l i sjøvann, 4,41 mg/l i rensset vann og 368 mg/l i prøve etter grovrisk. Analyse av rensset vann i februar 2014 viste et totalt kobberinnhold på 54,8 mg/l. Dere søker om utslipp av inntil 2 kg kobber per år.

Mørenot Radøy AS (Radøy, Hordaland)

I søknaden opplyser dere at vaskevannet ved stasjonen blir resirkulert, men at det ved metning av kobber i vannet oppstår behov for utskifting av vaskevann. Det er derfor ønskelig å slippe 50 m³ vaskevann til sjø pr. år. Analyse av rensset vann i februar 2014 viste at totalt kobberinnhold på 68,9 mg/l. Dere søker om utslipp av inntil 2 kg kobber per år.

Mørenot Vevang AS (Eide, Møre og Romsdal)

En prøvetaking i 2013 viste kobberinnhold i rensset vann på 21,6 mg/l og 675 mg/l i urensset vann, mens en analyse i februar 2014 viste totalt kobberinnhold på 36,1 mg/l i rensset vann. Mengde utslippsvann i 2012 var 6693,5 m³. Basert på dette anslår dere et årlig utslipp på 242 kg kobber.

Det er planlagt å oppgradere serviceanlegget. Det søkes om midlertidig dispensasjon fram til desember 2015 for et utslipp på 240 kg per år slik at det er mulig å opprettholde driften på anlegget samtidig som ombygging og oppgradering av anlegget pågår. Bedriftens målsetting er imidlertid at anlegget skal være ferdig oppgradert i begynnelsen av 2015.

Mørenot Øksningen AS (Herøy, Nordland)

I søknaden opplyser dere at vaskevannet ved stasjonen blir resirkulert, men at det ved metning av kobber i vannet vil oppstå behov for utskifting av vaskevann. Dere opplyser at prøver av rensset vann som ble tatt før resirkuleringsanlegget ble installert (analyseresultater fra 2008) indikerer at rensegraden er på 97-98 %, og maksimalkonsentrasjon på 28,5 mg kobber/l. Prøver av rensset vann i februar 2014, etter at det ble installert resirkulering, viste et totalt kobberinnhold på 0,83 mg/l. Dere legger til grunn at et behov for å slippe ut 15 m³ pr. måned, og søker om utslipp av 0,2 kg/år.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet kan gjøre unntak fra forurensningsforskriften i medhold av forskriftens § 41-4. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved forurensningsmyndighetenes skjønnsutøvelse, og vurderingen skal framgå av beslutningen (nml § 7). Videre skal beslutningen være i tråd med bestemmelser i vannforskriften.

I vårt brev av 16. desember 2013 understreket vi at det er viktig at prøvetakingen er representativ, og anbefalte at det ble brukt en uavhengig konsulent til å gjennomgå anleggene og sikre representativ prøvetaking. Vi kan ikke ut i fra de oversendte opplysningene konkludere med at prøvetakingen er representativ. Det er tatt relativt få prøver, og det er ikke gitt noen beskrivelse av eventuelle variasjoner i utslippene og hva som sikrer at prøvetakingen er representativ i forhold til drift/utslipp. Ved Mørenot Karmsund, Mørenot Radøy og Mørenot Øksningen er de omsøkte totale årlige utslippene av kobber imidlertid relativt lave. Miljødirektoratet finner med bakgrunn i dette å kunne gi midlertidig unntak til Mørenot Karmsund, Mørenot Radøy og Mørenot Øksningen fram til 31. desember 2015 for utslipp av kobber i den størrelsesorden som søknaden bygger på på nærmere fastsatte vilkår. Det settes blant annet vilkår om kontrollmålinger og rapportering.

Ved Helnessund Bøteri, Mørenot Hammerfest og Mørenot Vevang er de omsøkte utslippene høyere enn det vi finner å kunne gi unntak for med bakgrunn i de oversendte opplysningene. Vi kan ikke konkludere med at rensingen er tilfredsstillende, og at utslippene er av mindre betydning. Hensynet til likebehandling med andre virksomheter er også viktig i denne sammenheng.

Forurensningsforskriften kap. 25 har vært gjeldende for alle virksomheter siden juli 2005. Som redegjort for i vårt brev av 21. juni 2013 har kravet i forurensningsforskriften § 25-4 vist seg vanskelig å overholde for kobber selv for anlegg som har god rensning av vaskevannet, og vi vurderer om dette kravet bør endres. Vi mener likevel at de tre virksomhetene har søkt om høyere utslipp enn det som kan aksepteres i lys av tilgjengelig teknologi. Virksomhetene gis derfor kun midlertidig unntak for et restutslipp av kobber på inntil 2 kg/år, dvs. utslipp i samme størrelsesorden som ved notvaskerier som vi anser har god rensing. Det settes blant annet vilkår om kontrollmålinger og rapportering. Virksomhetene må dokumentere at de overholder kravet innen 15. januar 2015.

Vi legger til grunn at de tillatte utslippene av kobber ikke vil medføre vesentlig forurensningsbelastning i de aktuelle resipientene eller fare for vesentlig skade på naturmangfoldet. Vi mener også at det ikke er fare for forringelse av miljøtilstanden eller at disse utslippene vil bidra til at det blir vanskeligere å nå miljømål i de aktuelle vannforekomstene i strid med vannforskriftens krav, jf. vannforskriften §§ 4 og 12.

Miljødirektoratets vedtak om unntak fra forurensningsforskriften § 25-4 for utslipp av kobber gjelder kun utslipp fra vaskemaskinen etter rensing av vaskevannet. Vi viser for øvrig til at Fylkesmannen er tilsynsmyndighet, og følger opp virksomhetene.

Konklusjon

Miljødirektoratet gir med hjemmel i forurensningsforskriften § 41-4 Mørenot Karmsund AS, Mørenot Radøy AS, Mørenot Øksningen AS, Helnessund bøteri AS, Mørenot Hammerfest AS og Mørenot Vevang AS unntak fra forurensningsforskriften § 25-4 fram til 31.12.2015 for et restutslipp av kobber etter rensing av vaskevannet på følgende vilkår (gjelder for hver av virksomhetene):

- det totale utslippet av kobber skal ikke overstige 2 kg pr. år
- virksomheten skal sørge for gjennomføring av representativ prøvetaking og analyse som dokumenterer hvordan utslippskravet overholdes. Måleprogrammet skal inngå i virksomhetens internkontroll.
- selv om kobberutslippet holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippet, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader
- resultater av prøvetaking/analyse og totalt årlig utslipp skal rapporteres til Miljødirektoratet innen 15. januar 2015 for 2014 og innen 15. januar 2016 for 2015. I rapporten må måleprogrammet beskrives, herunder hva som sikrer representativ prøvetaking og at resultatene gjenspeiler de faktiske utslippene

Helnessund bøteri, Mørenot Hammerfest og Mørenot Vevang må innen 15. januar 2015 dokumentere at utslippskravene overholdes. Ved overtredelse av dette kravet, som gjelder for hver av virksomhetene, vil det bli vurdert å fastsette en tvangsmulkt på 40 000 kr., jf. forurensningsloven § 73.

Klageadgang

Vedtaket i dette brevet kan påklages til Miljøverndepartementet innen 6 uker fra brevet er mottatt. Begrunnet klage skal sendes til oss.

Hilsen

Miljødirektoratet

Bjørn Bjørnstad
avdelingsdirektør

Gunhild Dalaker Tuseth
seksjonsleder

Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Hammerfest kommune
Karmøy kommune
Radøy kommune
Eide kommune
Herøy kommune
Steigen kommune